

Usos lingüístics i presència del català a la toponímia emprada a l'Aeroport de Barcelona (Resum)

Octubre 2009

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**



La designació dels noms de lloc o toponímia és una part essencial del patrimoni d'un poble, i conté elements importants de la seva història i la seva tradició. Per tant, els topònims no són només la forma com designem un lloc, nucli, municipi, territori... sinó que també el caracteritzen, de manera que tenen una important dimensió històrica i simbòlica per als seus habitants. És per això que ha estat un àmbit subjecte a un ampli i complex desenvolupament normatiu.

La Plataforma per la Llengua va elaborar un estudi sobre la presència del català en la toponímia de l'Aeroport de Barcelona el desembre del 2008. Amb motiu de l'obertura de la nova Terminal 1 de l'Aeroport de Barcelona es tornen a analitzar els topònims de les destinacions anunciades en els panells i teleindicadors, per tal d'observar si AENA ha canviat els criteris en l'ús dels topònims introduint les formes catalanes.

La metodologia utilitzada per realitzar l'estudi ha estat recollir en quina forma apareix el topònim de totes aquelles destinacions que hagin tingut més de 500 moviments de sortida o arribada a l'Aeroport de Barcelona durant l'any 2008. S'han dividit les destinacions analitzades en tres grans grups. Així, en primer lloc, s'han recopilat les destinacions pertanyents al domini lingüístic de la llengua catalana; posteriorment, s'han recollit les destinacions estatals de fora del domini lingüístic català; i, finalment, el tercer grup està compost per les destinacions internacionals.

Pel que fa a les destinacions del domini lingüístic de la llengua catalana, s'ha pogut constatar que AENA no respecta la forma catalana de diversos topònims dels territoris de parla catalana, malgrat que l'aeroport d'origen i de destinació siguin dins el domini lingüístic de la llengua catalana. Els casos més flagrants els trobem en el cas d'Eivissa, on no s'utilitza l'única forma oficial, sempre apareix com a "Ibiza" i, en el cas de Palma, on s'utilitza una denominació incorrecta: "Palma de Mallorca". També és remarcable el cas d'Alacant, on només s'utilitza la forma castellana, tot i que la forma catalana és oficial, i l'única pròpia.

Taula - Toponímia de les destinacions del domini lingüístic català

Toponímia utilitzada per AENA als panells i teleindicadors	Criteri utilitzat			Suggeriment PLATAFORMA PER LA LLENGUA
	Nom oficial i propi	Nom oficial però no propi	Nom traduït al castellà	
PALMA DE MALLORCA			• *	PALMA
IBIZA			•	EIVISSA
MENORCA	•			
VALENCIA	•			
ALICANTE		•		ALACANT

Font: Elaboració pròpia. * El topònim "Palma de Mallorca" és incorrecte i no està acceptat; l'únic nom oficial de la localitat és Palma.

En el cas de les destinacions estatals de parla no catalana, els resultats ens mostren que AENA utilitza sempre el nom oficial en llengua castellana, menys en la localitat de la Corunya, on utilitza el topònim "A Coruña", que és l'únic oficial. Tan sols en aquest cas AENA respecta les denominacions oficials i pròpies dels territoris amb llengua pròpia, exemple d'això el trobem en les localitats basques i navarreses, on només s'utilitza el topònim en llengua castellana, tot i tenir un nom cooficial en èuscarà.

En el tercer apartat d'aquest informe, analitzem els usos lingüístics en la toponímia de les destinacions internacionals. S'han escollit aquelles destinacions internacionals que durant el 2008 havien tingut 500 i més operacions de sortida o arribada a l'Aeroport de Barcelona. Per tant, s'ha procedit a analitzar un total de 70 destinacions. S'ha pogut observar que els criteris de traducció utilitzats per AENA mantenen un patró definit: es tradueixen a la forma castellana totes aquelles destinacions que tenen una forma tradicional en aquesta llengua, i es manté el nom d'origen en aquells casos en què no existeix una forma tradicional en castellà. En cap cas s'utilitza la forma catalana, menys en aquells casos on la forma catalana i la castellana són idèntiques. Alguns exemples d'aquesta política de traducció els trobem en destinacions com Atenes que apareix com "Atenas", o d'altres com Nova York, Bolonya, Estocolm o Munic, que no apareixen ni en la forma catalana ni en la seva forma original, sinó traduïts al castellà:

“Nueva York”, “Bologna”, “Estocolmo” o “Munich”.

En conclusió, gairebé un any després del primer estudi sobre la toponímia emprada a l'Aeroport de Barcelona, constatem que AENA continua ignorant la presència de la llengua catalana en aquest àmbit. Tal com apuntàvem a la introducció, la designació dels llocs o toponímia són una part essencial del patrimoni d'un poble, per tant, és una greu anomalia la no presència de les formes catalanes en els topònims dels panells informatius i teleindicadors de l'Aeroport de Barcelona.

A més, AENA no manté les formes originals dels topònims sinó que els tradueix al castellà de manera sistemàtica, en aquelles destinacions en què existeix una forma tradicional en aquesta llengua. Creiem que aquesta política de traducció dels topònims és errònia, atès que el més lògic seria utilitzar les formes catalanes enlloc de les castellanes, perquè la llengua catalana és la llengua oficial i pròpia del territori on està ubicat l'Aeroport de Barcelona.

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

C/ Diputació, 276. Planta baixa

08009 Barcelona

Tel. 93 321 18 03

Fax 93 321 12 71

info@plataforma-llengua.cat

**P L A T A
F O R M A
P E R L A
L L E N G U A**

www.plataforma-llengua.cat